

Inclusió i atenció a la diversitat

Llorenç Andreu Barrachina
Anna Ristol Orriols

PID_00155504

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

Objectius.....	5
1. La inclusió.....	7
2. Lectures.....	9

Objectius

Amb el material d'aquest mòdul es pretén que assolii els objectius següents:

- 1.** Conèixer el concepte d'educació inclusiva.
- 2.** Prendre consciència de les implicacions educatives d'una educació inclusiva.
- 3.** Identificar els indicadors de les pràctiques inclusives.
- 4.** Oferir eines de reflexió sobre els elements desitjables en els contextos educatius.
- 5.** Estimular la pràctica de l'educació inclusiva a través de l'exemplificació de bones pràctiques.

Competència general

Obtenció de coneixements sobre l'escola inclusiva i elaboració de discurs entorn del moviment de l'escola inclusiva.

1. La inclusió

L'educació inclusiva parteix de la base que tots els infants tenen dret a ser educats i a fer-ho plegats. D'acord amb Núria Giné:

"Tenim raons i arguments de tant o més pes que ens empenyen a defensar una educació per a tothom, són arguments de tipus social (l'educació com a eina per a compensar desigualtats), de tipus ètic (la funció de la persona educadora és promocionar més que seleccionar o sancionar), de tipus cultural (la societat és diversa), de tipus legal (la normativa de la reforma assumeix els principis de comprensivitat i de formació integral) i de tipus psicopedagògic (l'aprenentatge és un procés de construcció individual que es produeix en un entorn social)."

Núria Giné (2002)

Igual que altres conceptes que hem tractat anteriorment, hi ha força confusió entorn del concepte d'inclusió i, sobretot, sobre com s'ha de promoure. Tot i així, sembla que està apareixent un consens internacional que indica que la inclusió està relacionada amb:

- L'assumpció de valors com ara els següents:
  - Reconeixement de drets.
  - Respecte per les diferències.
  - Valoració de cada un dels alumnes.
  - Participació.
  - Equitat.
- El procés d'incrementar la participació de l'alumnat en el currículum, en els centres educatius, en la cultura i en la comunitat.
- La transformació de les cultures, la normativa i la pràctica dels centres, de manera que atenguin la diversitat de les necessitats dels alumnes de la seva localitat.
- La presència, participació i èxit de tot l'alumnat exposat a qualsevol tipus d'exclusió, i no solament dels alumnes amb NEE.

Referència bibliogràfica

C. Giné (coord.) (2009). *La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado*. Barcelona: ICE / Horsori Universitat de Barcelona.

El que és rellevant és el que cada comunitat educativa defineix i concreta en cada cas i en el seu dia a dia com a inclusió, en funció de la seva història, el context, la cultura escolar i d'altres condicionants (socioeconòmics, polítics, etc.) i fruit d'una deliberació democràtica.

L'educació inclusiva desplaça el focus d'atenció des de les condicions i característiques personals dels alumnes considerades aïlladament, cap a les condicions que han de tenir les escoles i les aules per a facilitar les ajudes pel progrés educatiu de tots els alumnes.

És una aposta per la transformació global de l'escola i dels sistemes educatius, situant la capacitat de respondre de manera no exclouent i de promoure l'èxit escolar i la inclusió social del conjunt de l'alumnat com a eix de la qualitat de l'ensenyament.

El Departament d'Educació sembla apostar per l'escola inclusiva i ha creat un Pla d'acció 2008-2015. En aquesta mateixa línia, la Resolució de 29 de maig de 2009 relativa a l'organització i el funcionament dels centres públics d'educació secundària per al curs 2009-2010, coneguda popularment com *les instruccions d'inici de curs*, dicta:

"En el marc dels principis generals de l'educació inclusiva, l'atenció als alumnes ha de tenir lloc, sempre que per les seves característiques sigui possible i adequat, en entorns escolars ordinaris, proporcionant-los el suport necessari per possibilitar-los l'accés als entorns i activitats generals i als aprenentatges escolars i l'assoliment de les competències bàsiques."

Resolució de 29 de maig de 2009 relativa a l'organització i el funcionament dels centres públics d'educació secundària per al curs 2009-2010.

L'aprenentatge cooperatiu, la intervenció de més d'un professional a l'aula, la planificació de la participació de tot l'alumnat en les activitats d'aula, la resolució col·laborativa de conflictes, entre d'altres, poden afavorir la inclusió de tot l'alumnat a l'aula ordinària.

Referència bibliogràfica

G. Echaíta (2009) "Escuelas inclusivas. Escuelas en movimiento". A: Macarulla, Isabel; Saiz, Margarida (coords.). *Buenas prácticas de escuela inclusiva: la inclusión de alumnado con discapacidad: un reto, una necesidad*. Barcelona: Graó.

Referència bibliogràfica

J. Onrubia (2009). "Transformar para adaptar, adaptar para incluir: una mirada psicoeducativa a la educación inclusiva". A: Climent Giné *La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado*. Barcelona: ICE / Horsori Universitat de Barcelona.

2. Lectures

Les lectures que us proposem en aquest mòdul procuren fer una definició del concepte d'educació inclusiva i aporten idees i experiències que hi donen suport. A continuació, fem una breu presentació de les lectures en qüestió.

- **S. B. Stainback** (2001). "L'educació inclusiva: definició, context i motius". *Suports* (5, pàg. 18-25).
Aquesta lectura introdueix una definició d'educació inclusiva i fa una defensa aferrissada de la importància de dur a terme aquest tipus d'educació, a banda d'exposar-ne motius que la corroboren a través de diversos estudis.
- **M. Ainscow** (2001). "El proper pas per a l'Educació Especial: Cal donar suport a la creació de pràctiques inclusives?". *Suports* (5, pàg. 15-17).
En aquest article Mel Ainscow explica i elabora sis idees que guien el seu treball a l'hora d'orientar els centres educatius per a fer-los més inclusius.
- **S. B. Stainback** (2001). "Components crítics en el desenvolupament de l'educació inclusiva". *Suports* (5, pàg. 26-31).
Amb aquesta lectura, l'autora presenta els elements que creu desitjables per a una escola ideal i inclusiva.
- **G. L. Porter** (2001). "Elements crítics per a escoles inclusives. Creant l'escola inclusiva: una perspectiva canadenca basada en quinze anys d'experiència". *Suports* (5, pàg. 6-14).
En aquest article es fa un repàs de l'experiència del districte canadenc de New Brunswick, on la plena inclusió forma part de les polítiques educatives de tota la província.

